

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૪૩૨૫/૨૦૧૭

વિથ

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૭૧૧૨/૨૦૧૭

થી

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૭૧૨૪/૨૦૧૭

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી એમ.આર.શાહ

સહી/—

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી બી.એન.કારીયા

સહી/—

૧	શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના રિપોર્ટરોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?	હા
૨	રિપોર્ટરને સોંપી શકાય કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર સવાલનો સમાવેશ થાય છે?	ના

=====

દેવદીપ મોલ્સ ડેવલપર્સ પ્રા.લી. અને ડ... અરજદાર(રો)

વિરુદ્ધ

સચિવ, અને ૧... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદારો તરફે વકીલ શ્રીમતી સ્વાતિ સોપારકર અને શ્રી બી.એસ.સોપારકર સાથે વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.એન.સોપારકર

સામાવાળા(ઓ) નં.૨ તરફે વકીલ શ્રીમતી મૌના એમ. ભટ્ટ સાથે વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મનીષ ભટ્ટ

સામાવાળા(ઓ) નં.૨ તરફે નોટિસની પ્રત્યક્ષ બજવણી કરવામાં આવી.

સામાવાળા(ઓ) નં.૧ તરફે આર.પી.એ.ડી.- (એન) દ્વારા બજવણી કરવામાં આવી.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી એમ.આર.શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી બી.એન.કારીયા

તારીખ: ૧૯/૦૭/૨૦૧૭

સામાન્ય સી.એ.વી. ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી એમ.આર.શાહ દ્વારા)

[૧.૦] અરજીઓની આ શ્રેણીમાં કાયદા અને તથ્યોના સમાન પ્રશ્નો ઉદ્ભવતા હોવાથી, આ તમામ અરજીઓ આ સંયુક્ત ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા સાંભળવામાં આવે છે, નક્કી કરવામાં આવે છે અને નિકાલ કરવામાં આવે છે.

[૨.૦] ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની આ અરજી દ્વારા, મેસર્સ દેવદીપ મોલ્સ ડેવલપર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને અન્ય લોકોએ એવું ઠેરવવા માટે યોગ્ય રિટ, નિર્દેશ અને હુકમ માટે અરજ કરેલ છે કે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ (જે હવે પછી "આઇ.ટી. એક્ટ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૨૩૪બી ની ઉપ-કલમ (૨એ) ના ઉમેરા દ્વારા કરવામાં આવેલ સુધારો માત્ર ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ થી ભવિષ્યલક્ષી રીતે અમલી છે અને તે મુજબ આ તારીખ પછી કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળ દાખલ કરાયેલી અરજીઓને લાગુ પડશે અને એવું વધુ ઠેરવવા માટે કે ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પહેલાં કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળ દાખલ કરાયેલ અરજીઓના કિસ્સામાં સદર આઇ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી હેઠળનું વ્યાજ ૩૨૮ એસ.સી.સી. ૪૭૭ (એસ.સી.) માં રિપોર્ટ થયેલ બ્રિજ લાલ અને અન્ય વિરુદ્ધ કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય અનુસાર સદર આઇ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૧) હેઠળના હુકમ સુધી જ આવી અરજીઓમાં જાહેર કરાયેલ વધારાના આવકવેરા પર આકારવામાં આવશે અને કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળના હુકમમાં નક્કી કરાયેલ વધારાના આવકવેરા પર નહીં, અને સામાવાળા નં.૧ ને અરજદારો દ્વારા સદર આઇ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળ દાખલ કરાયેલી તેમની અરજીઓમાં ગણતરી કરેલ અને તે મુજબ ચૂકવેલ વ્યાજ સ્વીકારવાનો નિર્દેશ આપવા માટે અરજ કરેલ છે.

[૩.૦] સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૭૧૧૨/૨૦૧૭ થી ૭૧૨૪/૨૦૧૭ સંબંધિત અરજદારો દ્વારા ઇન્કમ ટેક્સ સેટલમેન્ટ કમિશન (જે હવે પછી "સેટલમેન્ટ કમિશન" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ તારીખ ૨૪.૦૮.૨૦૧૬ (એનેક્સર-એ) ને જ્યાં સુધી સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી હેઠળ આકારણીપાત્ર વ્યાજ વસૂલવાનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવા માટે યોગ્ય રિટ, નિર્દેશ અને હુકમ માટે દાખલ કરવામાં આવેલ છે. ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પહેલાં કલમ ૨૪પસી(૧) હેઠળ દાખલ કરાયેલ અરજીઓના કિસ્સામાં સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી હેઠળનું વ્યાજ બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય અનુસાર સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪પડી(૧) હેઠળના હુકમ સુધી જ આવી અરજીઓમાં જાહેર કરાયેલ વધારાના આવકવેરા પર આકારવામાં આવશે અને કલમ ૨૪પડી(૪) હેઠળના હુકમમાં નક્કી કરાયેલ વધારાના આવકવેરા પર નહીં, એવું ઠેરવવા અને સામાવાળા નં.૧ ને અરજદારો દ્વારા સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪પસી(૧) હેઠળ દાખલ કરાયેલી તેમની અરજીઓમાં ગણતરી કરેલ અને તે મુજબ ચૂકવેલ વ્યાજ સ્વીકારવાનો નિર્દેશ આપવા માટે પણ વધુ અરજ કરેલ છે.

[૪.૦] અનુકૂળતા માટે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૭૧૧૨/૨૦૧૭ ના તથ્યો વર્ણવવામાં આવ્યા છે અને સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૭૧૧૨/૨૦૧૭ ને મુખ્ય કેસ તરીકે ગણવામાં આવે છે.

[૫.૦] તારીખ ૩૦.૦૮.૨૦૧૩ ના રોજ, આવકવેરા વિભાગ દ્વારા તક્ષ ગ્રુપ અને તેના ભાગીદારોની ઓફિસ અને રહેણાંકના પરિસરમાં સર્ચ અને સીઝર ઓપરેશન હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું. હાલના અરજદાર એ પેઢીઓમાંથી એક છે જે મેસર્સ તક્ષ ગ્રુપ ઓફ બિઝનેસનો ભાગ છે. તારીખ ૦૩.૦૩.૨૦૧૫ ના રોજ, હાલના અરજદારે આ વર્ષ ૨૦૧૦-૧૧ થી ૨૦૧૪-૧૫ માટે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ અરજી નં. GJ/SUCC/137/2014-15/IT થી સેટલમેન્ટ અરજી દાખલ કરેલ. મેસર્સ તક્ષ ગ્રુપ સંબંધિત અન્ય સમાન ૧૩ અરજીઓ પણ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેની વિગતો નીચે મુજબ છે:

અનુ. નં.	અરજદારનું નામ	મૂલ્યાંકન વર્ષ
૧.	શ્રી ગિરીશ સુંદરલાલ શાહ	૨૦૦૮-૦૯ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૨.	શ્રી ગિરીશચંદ્ર જે. પટેલ	૨૦૦૮-૦૯ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૩.	શ્રી રવિકાંત ઠક્કર	૨૦૦૮-૦૯ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૪.	મેસર્સ તક્ષ ક્રિએશન્સ	૨૦૧૦-૧૧ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૫.	મેસર્સ તક્ષ રિયાલિટી	૨૦૦૮-૦૯ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૬.	મેસર્સ ત્રિમૂર્તિ એસોસિએટ્સ	૨૦૦૮-૦૯ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૭	મેસર્સ શુભલક્ષ્મી	૨૦૧૦-૧૧ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી

	એસોસિએટ્સ	
૮.	મેસર્સ શિવમ એસોસિએટ્સ	૨૦૦૮-૦૯ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૯	મેસર્સ શિવમ એજિનિયર્સ	૨૦૦૮-૦૯ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૧૦.	મેસર્સ પારિજાત કોર્પોરેશન	૨૦૦૮-૦૯ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૧૧.	મેસર્સ એપલ ડેવલપર્સ	૨૦૧૦-૧૧ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૧૨.	મેસર્સ નવદુર્ગા ડેવલપર્સ	૨૦૧૦-૧૧ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૧૩.	મેસર્સ ગજકેવલ ડેવલપર્સ	૨૦૧૦-૧૧ થી ૨૦૧૪-૧૫ સુધી
૧૪.	મેસર્સ નિર્માણ એસોસિએટ્સ	૨૦૧૪-૧૫

સંબંધિત અરજીઓમાં સંબંધિત અરજદારોએ આકારણી વર્ષ વાર વધારાની આવક જાહેર કરી હતી, જેની વિગતો નીચે મુજબ છે:

અનુ. નં.	અરજદારોના નામ	મૂલ્યાંકન વર્ષ (રૂ. લાખોમાં)							કુલ
		૨૦૦૮-૦૯	૨૦૦૯-૧૦	૨૦૧૦-૧૧	૨૦૧૧-૧૨	૨૦૧૨-૧૩	૨૦૧૩-૧૪	૨૦૧૪-૧૫	
૧	ગિરીશ એસ. શાહ	૬૨.૦૦	૨૦૬.૧૭	૨૭૮.૩૯	૬૫૪.૯૭	૩૧૨.૭૫	૧૩૦.૧૦	૩૨૫.૦૦	૧,૬૪૭.૬૪
૨	ગિરીશચંદ્ર જે. પટેલ	૬૨.૦૦	૧૩૨.૩૭	૧૫૪.૪૦	૪૧૬.૮૭	૩૨૨.૦૭	૯૧.૨૦	૩.૨૫	૧,૧૮૧.૧૮
૩	રવિકાંત ઠક્કર	૫.૪૦	૧૦.૨૧	૨૮.૯૯	૧૦૬.૭૨	૪૯.૫૮	૨૪.૯૯	૧.૧૦	૨૨૭.૦૧
૪	નવદુર્ગા ડેવલોપર્સ			૪૮.૬૩	૨૭૦.૪૯	૯૧.૩૫	૦.૫૦	૦.૫૦	૪૧૧.૪૮
	શિવમ એસોસિએટ્સ	૨૦.૨૨	૨૦.૪૦	૬૪.૦૭	૮૦.૨૦	૬૪.૩૦	૬૧.૩૬	૦.૨૫	૩૧૦.૮૩
૬	તક્ષ સિયલ્ટી			૧૦૩.૭૫	૧૪૦.૦૧	૨.૨૭	૦.૩૦	૦.૩૦	૨૪૬.૬૩
૭	નિર્માણ એસોસિએટ્સ		૧૨.૦૮	૪૯.૧૪	૩૦.૩૪	૪૮.૭૬	૫૨.૮૫	૧૧.૫૨	૨૦૪.૭૨
૮	ગજકેવલ ડેવલોપર્સ			૨૨.૦૨	૪૦.૭૩	૧૨.૯૯	૨૬.૫૧	૨૦.૨૭	૧૨૨.૫૫
૯	ત્રિમૂર્તિ એસોસિએટ્સ	૦.૧૫	૦.૨૦	૫૯.૫૯	૮.૨૮	૨.૮૦	૭.૪૫	૦.૨૫	૧૦૮.૭૩
૧૦	પારિજાત કોર્પોરેશન	૦.૨૦	૦.૨૫	૩૮.૭૬	૧૯.૪૯	૨૪.૫૯	૭.૯૬	૩.૫૭	૯૪.૮૩

૧૧	એપલ ડેવ			૦. ૧૦	૦. ૧૫	૬૩. ૧૨	૩. ૯૮	૦. ૬૬	૬૮. ૦૨
૧૨	તક્ષ ક્રિએશન			૦. ૧૫	૮. ૪૦	૨૬. ૨૦	૨૮. ૮૫	૦. ૨૫	૬૩. ૮૫
૧૩	શિવમ એન્જિનિયર્સ	૦. ૧૦	૦. ૧૫	૨૨. ૦૯	૨. ૭૫	૦. ૨૦	૧૮. ૦૧	૧૧. ૦૯	૫૪. ૪૧
૧૪	શુભલક્ષ્મી અસોસિએટ્સ			૦. ૧૦	૨૦. ૪૦	૭. ૦૧	૭. ૬૩	૧૦. ૧૭	૪૫. ૩૨
								કુલ	૪, ૭૮૭. ૨૭

[પ.૧] તથ્યોના નિવેદનમાં, અરજદાર પેઢીઓના કિસ્સામાં ઓન-મની આવક, એન્ટ્રી લોન પરના વ્યાજની ના મંજૂરી અને ભંગારના વેચાણના કારણે વધારાની આવક જાહેર કરવામાં આવી હતી અને ત્રણ વ્યક્તિગત અરજદારોના કિસ્સામાં, તથ્યોના નિવેદન / સેટલમેન્ટ અરજીઓમાં જમીનમાં રોકાણમાંથી આવક એટલે કે જમીનના વ્યવહારો સંબંધિત ઓન-મની આવક, મૂડી ખાતાની અસ્પષ્ટ પ્રારંભિક સિલક અને વ્યક્તિગત અરજદારો દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલ વ્યાવસાયિક સલાહ માટે અન્ય ડેવલપર્સ પાસેથી ભેટ / કૃતજ્ઞતા તરીકે ક્યારેક પ્રાપ્ત થયેલ રોકડના કારણે વધારાની આવક જાહેર કરવામાં આવી હતી. તમામ કેસોમાં સંકળાયેલા પ્રશ્નો પરસ્પર સંકળાયેલા હોવાથી, કલમ ૨૪૫ડી(૧) હેઠળની કાર્યવાહીમાં અરજીઓ પર સંયુક્ત રીતે ચર્ચા કરવામાં આવી હતી અને નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો અને તારીખ ૦૯.૦૩.૨૦૧૫ ના રોજ સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૧) હેઠળ પસાર કરાયેલા સંયુક્ત હુકમથી તમામ અરજીઓ સ્વીકારવામાં આવી હતી અને આગળ ચલાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. તારીખ ૨૦.૦૪.૨૦૧૫ નો પ્રિન્સિપલ કમિશનર ઓફ

ઈન્કમ ટેક્સ (સેન્ટ્રલ), સુરત નો કલમ રજપડી(રબી) હેઠળનો અહેવાલ તારીખ ૨૨.૦૪.૨૦૧૫ / ૨૪.૦૪.૨૦૧૫ ના રોજ મળ્યો હતો. સંબંધિત અરજદારોએ તારીખ ૨૯.૦૪.૨૦૧૫ ના રોજ તેમનો લેખિત પ્રત્યુત્તર દાખલ કર્યો હતો. ત્યારબાદ તમામ કેસો તારીખ ૨૯.૦૪.૨૦૧૫ ના રોજ સાથે સાંભળવામાં આવ્યા હતા અને તારીખ ૩૦.૦૪.૨૦૧૫ ના રોજ કલમ રજપડી(રસી) હેઠળ અરજીઓને "અમાન્ય નથી" ગણીને આગળ ચલાવવાની મંજૂરી આપતો હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. પ્રિન્સિપલ કમિશનર ઓફ ઈન્કમ ટેક્સ એ તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૧૫ ના નિયમ ૯ હેઠળના અહેવાલો તારીખ ૨૨.૦૬.૨૦૧૫ ના રોજ રજૂ કર્યા હતા. અરજદારોએ તારીખ ૦૬.૧૦.૨૦૧૫ ના રોજ તારીખ ૦૫.૧૦.૨૦૧૫ ના પત્રથી તેમનો લેખિત જવાબ દાખલ કર્યો હતો. ત્યારબાદ, કલમ રજપડી(જ) હેઠળની કાર્યવાહીની સુનાવણી નિયત કરવામાં આવી હતી. સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની સુનાવણી દરમિયાન, અરજદારોએ દરેક અરજદારના હાથમાં અને આકારણી વર્ષ વાર ઓફર કરાયેલ વધારાની આવકની ગણતરી સાથે તારીખ ૧૦.૦૮.૨૦૧૬ ના પત્ર દ્વારા નીચે મુજબની વધુ આવકની ઓફર અંગે લેખિત રજૂઆત રેકૉર્ડ પર મૂકી હતી.

એ) વેચાણ અવેજ સ્વીકારવામાં ભૂલના કારણે - રૂ.

૧,૮૨,૩૮૧/-

બી) ઓન-મનીના સુધારાના કારણે - રૂ. ૩,૨૬,૯૧,૧૨૮/-

સી) કુલ ઓન મનીના વધારાના ૧% ના કારણે - રૂ.

૨,૧૩,૧૧,૬૦૨/-

[પ.૨] અરજદારોએ અરજ કરેલ કે સદર આઈ.ટી. એક્ટ હેઠળના તમામ દંડ અને પ્રોસિક્યુશનમાંથી તેમને, તેમના ભાગીદારો અને અધીકારીઓને મુક્તિ આપવામાં આવે. અરજદારોએ એવી પણ અરજ કરેલ કે કલમ ૨૪૫ડી(જ) હેઠળના હુકમ મુજબ બાકી નીકળતી વધુ રકમની ચુકવણી કરવા માટે ૩૧.૧૨.૨૦૧૬ સુધીનો સમય આપવામાં આવે. ત્યારબાદ ઉપરોક્ત બાબતો અને અરજદારો વતી કરાયેલી અરજીઓને ધ્યાનમાં રાખીને, સેટલમેન્ટ કમિશને કલમ ૨૪૫ડી(જ) હેઠળ નીચે મુજબ આખરી હુકમ પસાર કર્યો:

"૧૧. નિર્ણય

અમે પી.સી.આઈ.ટી. નિયમ ૯ અહેવાલ, અરજદારના પ્રત્યુત્તર અને બંને પક્ષોની મૌખિક દલીલોમાં રજૂ કરાયેલા મુદ્દાઓ પર કાળજીપૂર્વક વિચારણા કરી છે. અમે શોધી કાઢીએ છીએ કે સેટલમેન્ટની સાચી ભાવનામાં અરજદારોએ શ્રી ગિરીશ એસ. શાહના કિસ્સામાં ઉપરોક્ત જમીનની ખરીદીમાં વેચાણ અવેજ સ્વીકારવામાં ભૂલ સુધારવાના કારણે રૂ. ૧,૮૩,૩૮૧/-, ઓન-મનીના સુધારાના કારણે રૂ. ૩,૨૬,૮૧,૧૨૮/- અને કુલ ઓન મનીના વધારાના ૧% ના કારણે રૂ. ૨,૧૩,૧૧,૬૦૨/- ની વધુ વધારાની આવક સ્વીકારી છે જેને તારીખ ૧૦.૦૮.૨૦૧૬ ના પત્ર સાથે જોડેલ ગણતરી મુજબ કરપાત્ર કરવામાં આવશે. કુલ મળીને, કર માટે ઓફર કરવામાં આવેલી વધુ વધારાની આવક રૂ. ૫,૪૧,૮૫,૧૧૧/- છે. આનાથી ઓફર કરાયેલી કુલ વધારાની આવક રૂ. ૪૭.૮૭ કરોડની પ્રારંભિક વધારાની આવકની સામે વધીને રૂ. ૫૩.૨૮ કરોડ થશે. રેકૉર્ડ પરના તમામ તથ્યો અને ચર્ચાઓને ધ્યાનમાં રાખીને એવો નિષ્કર્ષ કાઢવામાં આવે છે કે ૨૪૫ડી(જ) કાર્યવાહી દરમિયાન ઓફર કરાયેલ વધારાની

આવકને સેટલમેન્ટ અરજીમાં જાહેર કરાયેલી આવકના સંદર્ભમાં સ્વીકારી શકાય છે. સી.આઈ.ટી. (ડી.આર.) અને આકારણી અધીકારીએ પણ કોઈ વધુ રજૂઆતો કરી નથી. ઉપરોક્ત બાબતોના પ્રકાશમાં, અરજદારોના કેસો આથી નીચેની શરતો અને નિયમો પર પતાવવામાં આવે છે.

૧૨. કેપિટલાઈઝેશન

એસ.ઓ.એફ. માં અને તારીખ ૧૦.૦૮.૨૦૧૬ ના પત્ર દ્વારા, અરજદારોએ સબમિટ કરાયેલા ફંડ ફ્લોમાં સમાવિષ્ટ ચોપડામાં અગાઉથી દાખલ કરેલી વધારાની આવકના કેપિટલાઈઝેશન માટે વિનંતી કરી છે. વિનંતી મંજૂર કરવામાં આવે છે. ઉપરના ફકરા નં.૮ માં ચર્ચાયેલ ગામ બકરોલની બ્લોક નં.૧૨૭/પી જમીનની ખરીદીમાં રૂ. ૪૯,૮૮,૦૦૦/- ના બિનહિસાબી રોકાણની મર્યાદા સુધી જ કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળની કાર્યવાહી દરમિયાન જાહેર કરાયેલી વધારાની આવકના કેપિટલાઈઝેશન માટેની વિનંતી સ્વીકારવામાં આવે છે.

૧૩. કુલ આવકની ગણતરી અને કરની ચુકવણી

આકારણી વર્ષો ૨૦૦૭-૦૮ થી ૨૦૧૩-૧૪ માટે અરજદારોની કુલ આવકની ગણતરી આ હુકમ સાથે બીડેલ એનેક્સરો મુજબ અલગથી કરવામાં આવે છે. તારીખ ૧૦.૦૮.૨૦૧૬ ના પત્ર દ્વારા, અરજદારોએ જણાવવાનું છે કે સેટલમેન્ટ કમિશનના હુકમના પરિણામે ચુકવવાપાત્ર થતા કોઈપણ વધારાના કરને ૩૧ મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ સુધીમાં ચુકવવાની મંજૂરી આપવામાં આવે. અમે અરજદારોની રજૂઆતો પર કાળજીપૂર્વક વિચારણા કરી છે અને આ હુકમના પરિણામે ઉદ્ભવતા કર અને વ્યાજની ચુકવણી બે હપ્તામાં એટલે કે ૩૧.૧૦.૨૦૧૬ અને ૩૧.૧૨.૨૦૧૬ સુધીમાં ચુકવવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે. ઉપર મુજબ હપ્તા મંજૂર કરવાથી સદર આઈ.ટી. એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૨૪૫ડી(૬એ) હેઠળના વ્યાજની આકારણીપાત્રતાને અસર થશે નહીં.

૧૪. વ્યાજની માફી

અરજદારોએ અધિનિયમની કલમ ૨૩૪એ, ૨૩૪બી અને ૨૩૪સી હેઠળ આકારણીપાત્ર વ્યાજ માફ કરવા માટે અરજ કરેલ છે. સી.આઈ.ટી. વિરુદ્ધ અંજુમ એમ.એચ. ઘાસવાલા અને અન્ય

(૨૦૦૧) ૨૫૨ આઈ.ટી.આર. ૧ (એસ.સી.) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, સેટલમેન્ટ કમિશનને અધિનિયમની કલમ ૨૩૪એ અને ૨૩૪સી હેઠળ આકારણીપાત્ર વ્યાજની માફી / ઘટાડો મંજૂર કરવાની સત્તા નથી. સદર વ્યાજ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર આકારવામાં આવશે. પરિપત્ર એફ.નં.૧/૧૫૮/ટેક./૨૦૧૩/એસ.સી. તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૧૬ દ્વારા, એડિશનલ ડી.આઈ.ટી. (ઇન્વે.) ઇન્કમ ટેક્સ સેટલમેન્ટ કમિશન, ૪ થા માળે, લોક નાયક ભવન, ખાન માર્કેટ, નવી દિલ્હી - ૧૧૦ ૦૦૩ એ અધ્યક્ષશ્રી, ઇન્કમ ટેક્સ સેટલમેન્ટ કમિશન, નવી દિલ્હીને સંબોધિત સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ડાયરેક્ટ ટેક્સિસના પત્ર એફ.નં.૨૯૯/૭૮/૨૦૧૫-આઈટી (ઇન્વે.III/૬૨૩ તારીખ ૧૮.૦૪.૨૦૧૬ ને પરિપત્રિત કર્યો છે. આ પત્રમાં, અન્ય બાબતોની સાથે જણાવાયું છે કે કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓની લાગુ પડવાની ક્ષમતા સંબંધિત કોઈ અસ્પષ્ટતા નથી અને કલમ ૨૩૪બી ની જોગવાઈઓનો સુધારો બ્રિજલાલના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત અને જી.એમ. કૂડ્સના કેસમાં કલકત્તા હાઈકોર્ટના ચુકાદા બાદ કરવામાં આવ્યો હતો. એવું પણ વધુ જણાવાયું છે કે નવી જોગવાઈની લાગુ પડવાની ક્ષમતા ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ થી અમલમાં આવી હોવાથી, તે ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ ના રોજ આઈ.ટી.એસ.સી. સમક્ષ પેટિંગ હોય તેવા કેસોને પણ લાગુ પડશે. અમે અમારી કાળજીપૂર્વક વિચારણા કરી છે અને કાયદાની ઉપરોક્ત દર્શાવેલ સ્થિતિ સાથે સંમત છીએ. તેથી, બ્રિજલાલ વિરુદ્ધ સી.આઈ.ટી. (૨૦૧૦) ૩૨૮ આઈ.ટી.આર. ૪૭૭ (એસ.સી.) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા અને જી.એમ. કૂડ્સ (૨૦૧૫) ટેક્સમેન.કોમ ૧૬ (કલકત્તા) ના કેસમાં માનનીય કલકત્તા હાઈકોર્ટના ચુકાદાને યોગ્ય આદર આપીને, કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓને પણ ધ્યાનમાં લીધા પછી કલમ ૨૩૪બી હેઠળનું વ્યાજ આકારવામાં આવશે.

૧૫. પ્રોસિક્યુશન અને દંડમાંથી મુક્તિ

અરજદારોએ અધિનિયમની કલમ ૨૪૫એય હેઠળ પ્રોસિક્યુશન અને દંડમાંથી મુક્તિ આપવા માટે અરજ કરેલ છે. અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલી વિનંતી પર કાળજીપૂર્વક વિચારણા કરવામાં આવે છે. અમને સંતોષ છે કે આ કેસોમાં કોઈ મહત્વપૂર્ણ તથ્યો છુપાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો નથી. કેસોનો યોગ્ય ઉકેલ

લાવવા માટે કમિશનને સક્ષમ બનાવવા માટે જરૂરી વિગતો પૂરી પાડવામાં અરજદારોએ પૂર્ણ સહયોગ આપ્યો છે. અમે શોધી કાઢીએ છીએ કે અરજદારોએ તેમની સેટલમેન્ટ અરજીઓ અને તથ્યોના નિવેદનોમાં તેમની આવક અને આવી આવક કઈ રીતે મેળવવામાં આવી છે તેનો પૂર્ણ અને સાચો ખુલાસો કર્યો છે અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૨૪૫ડી(જ) હેઠળની કાર્યવાહી દરમિયાન વધારાનો ખુલાસો પણ ઉપર મુજબની જ પ્રકૃતિનો છે અને સંબંધિત સેટલમેન્ટ અરજીઓ અને તથ્યોના નિવેદનોમાં મહત્વપૂર્ણ તથ્યો યોગ્ય રીતે જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. તેથી, અમે લાદી શકાય તેવા દંડમાંથી, જો કોઈ હોય તો, મુક્તિ આપીએ છીએ. સમાન કારણોસર, અમે આવકવેરા અધિનિયમની લાગુ પડતી કલમો હેઠળ પ્રોસિક્યુશનમાંથી મુક્તિ આપીએ છીએ. જો કે, જે કિસ્સામાં આવકવેરા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૨૪૫સી હેઠળની અરજીની તારીખ પહેલાં આવકવેરા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ હેઠળના ગુના માટે પ્રોસિક્યુશનની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોય ત્યાં મુક્તિ ઉપલબ્ધ રહેશે નહીં.

૧૫.૧ આ હુકમ દ્વારા અરજદારને મંજૂર કરવામાં આવેલી મુક્તિ પાછી ખેંચી શકાય છે, જો અરજદાર આ હુકમ દ્વારા ઉલ્લેખિત સમયની અંદર અને રીતે માંગવામાં આવેલ લાગુ પડતો કર ચૂકવવામાં નિષ્ફળ જાય, અથવા હુકમમાં જણાવેલ અન્ય શરતોનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળ જાય.

૧૫.૨ અરજદારોને મંજૂર કરાયેલી મુક્તિ કોઈપણ સમયે પાછી પણ ખેંચી શકાય છે, જો કમિશનને સંતોષ થાય કે અરજદારોએ સેટલમેન્ટની કાર્યવાહી દરમિયાન, સેટલમેન્ટ માટે મહત્વપૂર્ણ એવી કોઈ વિગતો છુપાવી છે, અથવા ખોટા પુરાવા આપ્યા છે. તે પછી, અરજદાર સામે તે ગુના માટે કે જેના માટે મુક્તિ આપવામાં આવી હતી, અથવા અન્ય કોઈ ગુના માટે કે જેના માટે અરજદારો સેટલમેન્ટના સંબંધમાં દોષી જણાયા હોય તે માટે કેસ ચલાવવામાં આવી શકે છે, અને અરજદારો અધિનિયમ હેઠળ કોઈપણ દંડ લાદવા માટે પણ પાત્ર બનશે જેના માટે જો આવી મુક્તિ મંજૂર કરવામાં ન આવી હોત તો અરજદારો પાત્ર બન્યા હોત."

[૫.૩] આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે વિદ્વાન સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ અરજદારોએ સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪એ, ૨૩૪બી અને ૨૩૪સી હેઠળ આકારણીપાત્ર વ્યાજ માફ કરવા માટે અરજ કરેલ, જો કે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓ અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી ની જોગવાઈના સુધારાને ધ્યાનમાં રાખીને, જે ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ થી અમલમાં આવ્યો હતો, સેટલમેન્ટ કમિશને કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓને પણ ધ્યાનમાં લીધા પછી સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ વસૂલવાનો હુકમ પસાર કર્યો હતો.

[૫.૪] વિદ્વાન સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી ની ઉપ-કલમ (૨એ) ને ધ્યાનમાં રાખીને કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ વસૂલવા અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળ નક્કી કરાયેલ આવકવેરાની વધારાની રકમ પર વ્યાજ વસૂલવા સુધીના પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત હુકમથી નારાજ અને અસંતુષ્ટ થઈને, અરજદારોએ ઉપરોક્ત રાહતો માટે હાલની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશનો દાખલ કરેલ છે.

[૬.૦] સંબંધિત અરજદારો તરફે સીનિયર એડવોકેટ શ્રી એસ.એન. સોપારકર ઉપસ્થિત રહ્યા છે અને મહેસૂલ તરફે સીનિયર એડવોકેટ શ્રી એમ.આર. ભટ્ટ ઉપસ્થિત રહ્યા છે.

[૭.૦] અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી સોપારકરે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે કલમ ૨૩૪બી ની ઉપ-કલમ (૨એ) ની જોગવાઈઓ લાગુ કરવાનો નિર્દેશ આપતો વિદ્વાન સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા પસાર કરાયેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ/ઓ સંપૂર્ણપણે વિપરીત, ગેરકાયદેસર અને કાયદાથી વિરુદ્ધ છે.

[૭.૧] અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી સોપારકર દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં કલમ ૨૩૪બી માં ઉપ-કલમ (૨એ) ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૨૦૧૫ દ્વારા ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ થી ઉમેરવામાં આવી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ઉપરોક્ત સુધારો કલમોની યાદીના મેમોરેન્ડમમાં સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં સ્પષ્ટપણે ઉદ્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો કે આ સુધારો ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ થી અમલમાં આવશે. એવી વધુ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર સુધારો સી.બી.ડી.ટી. દ્વારા ફાઈલ નં.૩૭૦૦૧૪૯/૩૧/૨૦૧૬-ટી.પી.એલ. તારીખ ૨૮.૦૩.૨૦૧૬ ના મેમોરેન્ડમ દ્વારા વધુ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલમ ૨૩૪બી(૨એ), સુધારાની સમજૂતી આપતા મેમોરેન્ડમ અને સી.બી.ડી.ટી. દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા ઓફિસ મેમોરેન્ડમનું સંયુક્ત વાંચન સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે -

“એ. કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ઉમેરીને ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૨૦૧૫ દ્વારા કરવામાં આવેલા સુધારા પહેલાં, સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ કલમ ૨૪૫સી હેઠળ અરજદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલી અરજીમાં

જાહેર કરાયેલી વધારાની આવક પરના કરની રકમ પર વ્યાજ વસૂલવા માટે રૂઝબી માં કોઈ વિશિષ્ટ જોગવાઈ નહોતી.

બી. તે અનુસાર, કલમ રૂઝબી માં નવી ઉપ-કલમ રએ ઉમેરીને સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો જે જોગવાઈ કરે છે કે કરદાતા કલમ રૂપસી(૧) હેઠળની અરજીમાં જાહેર કરાયેલી વધારાની આવક પર તેના દ્વારા નક્કી કરાયેલા કર પર કલમ રૂઝબી હેઠળ પ્રતિ માસ / મહિનાના ભાગ માટે એક ટકાના દરે વ્યાજ ચૂકવવા માટે જવાબદાર રહેશે.

સી. કલમ રૂપડી(૪) હેઠળના હુકમ મુજબ વધારાની બિનહિસાબી આવકમાં વધારાના કારણે કલમ રૂઝબી હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર વ્યાજનું સુધારણા ઉપ-કલમ (રએ) ના ખંડ (બી) અનુસાર કરવામાં આવશે; અથવા જો કલમ રૂપડી(૬બી) હેઠળના હુકમના પરિણામે વધારાની બિનહિસાબી આવકમાં ફેરફાર થાય તો ખંડ (સી) હેઠળ કરવામાં આવશે.

ડી. મેમોરેન્ડમ દ્વારા સ્પષ્ટ કર્યા મુજબ જોગવાઈમાં સ્પષ્ટ સંકેત છે કે તે દાખલ કરેલી અરજીઓ પર લાગુ પડશે. અને સુધારો ૧ લી જૂન ૨૦૧૫ થી અમલી બનાવવામાં આવ્યો હોવાથી, તે ૧ લી જૂન ૨૦૧૫ ના રોજ અથવા ત્યાર પછી દાખલ કરાયેલી અરજીઓને લાગુ પડશે. તેનાથી વિપરીત, જોગવાઈમાં અથવા કલમોની સમજૂતી આપતા મેમોરેન્ડમમાં એવો કોઈ પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ સંકેત નથી કે સુધારો ૧ લી જૂન ૨૦૧૫ પહેલાં દાખલ કરાયેલી અરજીઓને પણ લાગુ કરી શકાય છે.

ઈ. કલમ રૂઝબી ની ઉપ-કલમ (રએ) નો ખંડ (એ) વ્યાજની જવાબદારી લાદે છે અને વ્યાજનો દર, જેના પર આવકવેરાની રકમ અને જેટલા સમયગાળા માટે વ્યાજની ગણતરી કરવાની છે તે પૂરી પાડીને ગણતરીની પદ્ધતિ પૂરી પાડે છે. આ ગણતરીની પદ્ધતિ ત્યારે લાગુ કરવાની હોય છે “જ્યારે કોઈ આકારણી વર્ષ માટે કલમ રૂપસી ની ઉપ-કલમ ૧ હેઠળ અરજી કરવામાં આવી હોય.” જ્યારે આવી ગણતરીની પદ્ધતિ અગાઉ પૂરી પાડવામાં આવી ન હતી, ત્યારે તે સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે આ નવી ગણતરીની પદ્ધતિ ભવિષ્યલક્ષી રીતે લાગુ થશે અને ૧ લી જૂન ૨૦૧૫ પહેલાં કરવામાં આવેલી અરજીઓ પર લાગુ કરી શકાય નહીં.”

[૭.૨] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત બાબતો છતાં, સી.બી.ડી.ટી. દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા તારીખ ૨૦.૦૩.૨૦૧૬ ના ઓફિસ મેમોરેન્ડમને ધ્યાનમાં રાખીને, જેમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે સુધારો ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ ના રોજ સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ પેવિંગ અરજીઓને લાગુ પડશે, વિદ્વાન સેટલમેન્ટ કમિશને કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈને ભૂતકાળની અસરથી લાગુ કરતો વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કર્યો છે, જે અસ્વીકાર્ય છે.

[૭.૩] અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી સોપારકર દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈ ભૂતકાળથી અમલી બનશે નહીં અને તે માત્ર ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પછી દાખલ કરાયેલી અરજીઓ સંબંધમાં જ અમલી બનશે અને ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પહેલાં દાખલ કરાયેલી અરજીઓને લાગુ પડશે નહીં.

[૭.૪] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કાયદાનો આ એક મુખ્ય સિદ્ધાંત છે કે દરેક કાયદો પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ ભવિષ્યલક્ષી હોય છે જ્યાં સુધી તેને સ્પષ્ટપણે અથવા જરૂરી સૂચન દ્વારા ભૂતકાળથી અમલી બનાવવામાં આવ્યો ન હોય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યાં કાયદાનો હેતુ સ્થાપિત અધિકારોને અસર કરવાનો અથવા નવા બોજ લાદવાનો અથવા હાલની ફરજોને નબળી પાડવાનો

હોય, ત્યાં તે ભવિષ્યલક્ષી રીતે અમલી બનશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સબસ્ટેન્ટિવ કાયદાની બાબતમાં, ધારાસભા તેના ઘડતર પહેલાં બનતી બાબતો પર કામ કરતી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી એવી ધારણા છે કે જ્યાં સુધી કાયદો માત્ર કાનૂની પ્રક્રિયા બદલતો ન હોય ત્યાં સુધી તેને ભૂતકાળથી અમલી બનાવવાનો હેતુ હોતો નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ક્યારેય ભૂતકાળની અસરથી લાગુ કરી શકાય નહીં. અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી સોપારકર દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે "સબસ્ટેન્ટિવ" અભિવ્યક્તિ ફોર્મ અથવા પ્રક્રિયાના અભિગમ તરીકે બાબતના મૂળ તત્વના પ્રશ્ન સાથે સંબંધિત છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વ્યાજ લાદવાની જોગવાઈ કરતી જોગવાઈઓ સબસ્ટેન્ટિવ જોગવાઈ તરીકે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વ્યાજની ચુકવણી માટેની કરાર અથવા વપરાશની ગેરહાજરીમાં, વ્યાજ માત્ર કાયદા હેઠળ જ લાદી શકાય છે અને તેથી, વ્યાજ ચૂકવવાની જવાબદારી કાનૂની જોગવાઈમાંથી ઉદ્ભવે છે.

[૭.૫] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે હાલના કેસમાં કલમ ૨૩૪બી સ્પષ્ટ શબ્દોમાં એ નક્કી કરતી નથી કે ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પહેલાં કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળ અરજીઓ દાખલ કરનાર અરજદારોના કિસ્સામાં કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ કેવી રીતે લાદવામાં આવશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પછી

જ આ બાબત સ્પષ્ટ થઈ હતી કે આવા કિસ્સાઓમાં કલમ ૨૩૪બી હેઠળનું વ્યાજ કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળના હુકમની તારીખ સુધી જ આકારવાનું રહેશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બ્રિજ લાલ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નક્કી કરાયેલા કાયદા છતાં, જેના દ્વારા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠેરવ્યું હતું કે કલમ ૨૩૪બી હેઠળનું વ્યાજ કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળના હુકમ સુધી જ આકારવાનું રહેશે, કલમ ૨૩૪બી ની ઉપ-કલમ (૨એ) નો સહારો લઈને અને તેને ભૂતકાળથી લાગુ કરીને, સેટલમેન્ટ કમિશને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળના હુકમમાં વ્યાજ વસૂલવાનો હુકમ પસાર કર્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી વાદગ્રસ્ત હુકમ બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમથી વિરુદ્ધ છે.

[૭.૬] અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી સોપારકર દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલમ ૨૩૪બી(૨એ) માં એવી કોઈ સ્પષ્ટતા ઉમેરવામાં આવી નથી કે દાખલ કરવામાં આવી નથી, જેવી કે સેટલમેન્ટના પેન્ડિંગ કેસોને પણ ઉપ-કલમ (૨એ) લાગુ પડશે તેવી સ્પષ્ટતા કરતા ૦૧.૦૬.૨૦૦૩ થી ભૂતકાળની અસરથી ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૨૦૧૨ દ્વારા કલમ ૨૩૪ડી માં ઉમેરવામાં આવી હતી.

[૭.૭] અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી સોપારકર દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપ-કલમ (૨એ) દાખલ કરવાના સમયે બહાર પાડવામાં આવેલા કલમોના મેમોરેન્ડમમાં સ્પષ્ટપણે જણાવાયું હતું કે કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળ દાખલ કરાયેલી અરજીમાં જાહેર કરાયેલા વધારાના આવકવેરા પર કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ લાદવાની કોઈ જોગવાઈ નહોતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી પ્રથમ વખત ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ થી જ આવું વ્યાજ લાદવાનું શરૂ કરવામાં આવ્યું છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી એક નવી આકારણી ભૂતકાળથી અમલી બનાવી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે અરજદારોએ ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પહેલાં અરજીઓ દાખલ કરી હતી ત્યારે તેમની તરફેણમાં એક નિહિત અધિકાર ઉદ્ભવ્યો હતો જેને ભૂતકાળથી સુધારો કરીને જ છીનવી શકાય છે.

[૭.૮] અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી સોપારકર દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જે કિસ્સાઓમાં આકારણી કલમ ૧૪૩(૧) હેઠળ અથવા કલમ ૧૪૩(૩) હેઠળ કરવામાં આવી હોય, ત્યાં કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ લાદવાનું ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ થી ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૨૦૧૫ દ્વારા તેના સુધારા પહેલાં કલમ ૨૩૪ ની તત્કાલીન ઉપ-કલમ (૩) દ્વારા સંચાલિત થતું હતું. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપ-કલમ (૩) મુજબ કલમ ૨૩૪બી હેઠળનું વ્યાજ કલમ ૧૪૩(૧) અથવા સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૧૪૩(૩)

હેઠળની નિયમિત આકારણી દાખલ કરવાની તારીખથી કલમ ૧૪૭ અથવા કલમ ૧૫૩એ હેઠળ પુનઃઆકારણી કે પુનઃગણતરીની તારીખ સુધી વધારાના આવકવેરા પર આકારવામાં આવશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો કે બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠેરવ્યું હતું કે, કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ વસૂલવા માટેનું અંતિમ બિંદુ કલમ ૨૪૫ડી(૧) હેઠળના હુકમની તારીખ સુધીનું રહેશે અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળ સેટલમેન્ટના હુકમની તારીખ સુધીનું નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી અરજદારો માત્ર સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૧) હેઠળ નક્કી કરાયેલ આવકવેરાની વધારાની રકમ પર જ કલમ ૨૩૪બી હેઠળના વ્યાજ માટે જવાબદાર છે.

[૭.૯] અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી સોપારકર દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા ઠેરવ્યા મુજબ, વિદ્વાન સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા પસાર કરાયેલો હુકમ કલમ ૨૪૫સી(૧) નો તબક્કો હોવાથી કલમ ૨૩૪એ, ૨૩૪બી અને ૨૩૪સી ત્યાં સુધી લાગુ પડે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેનો સ્પષ્ટ અર્થ એ છે કે જેના પર વ્યાજ લાદવામાં આવ્યું છે તે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળની અરજીમાં જાહેર કરાયેલી રકમ છે કારણ કે બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય

સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, સંસદે સેટલમેન્ટ માટેની અરજીની તારીખથી આગળ જોગવાઈઓ અને વ્યાજ ચૂકવવાની જવાબદારી લંબાવી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠેરવ્યું હતું કે કલમ રજપડી(૪) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશનનો હુકમ એ આકારણીનો હુકમ નથી અને વ્યાજ માત્ર કલમ રજપડી(૧) હેઠળ કેસ સ્વીકારવાના તબક્કા સુધી જ આકારી શકાય છે, તો જે ટેક્સ પર વ્યાજ આકારી શકાય તે કલમ રજપડી(૧) ની અરજી મુજબ ટેક્સ લાગશે.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખીને, હાલની અરજીઓ મંજૂર કરવા અને માંગ્યા મુજબની રાહતો આપવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૧. બ્રિજ લાલ અને અન્ય વિરુદ્ધ કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ
૩૨૮ આઈ.ટી.આર. ૪૭૭ (એસ.સી.)
૨. જે.કે. સિન્થેટીક્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ કમર્શિયલ ટેક્સિસ
ઓફિસર
(૧૯૯૪) ૪ એસ.સી.સી. ૨૭૬
૩. ટાટા ટેલિસર્વિસીસ વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા
(૨૦૧૬) ૬૬ ટેક્સમેન.કોમ ૧૫૭ (ગુજરાત)
૪. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ વિરુદ્ધ શ્રીમતી સુષમા સક્સેના
(૧૯૯૭) ૨૨૩ આઈ.ટી.આર. ૩૯૫ (પી.એન્ડ એચ.)

પ. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ વિરુદ્ધ રામ કુમાર અગ્રવાલ અને અન્ય

(૧૯૮૦) ૧૨૨ આઈ.ટી.આર. ૩૨૨ (કલકત્તા)

ક. સ્ટાર ટેલિવિઝન ન્યૂઝ લિમિટેડ વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા
(૨૦૦૯) ૩૧૭ આઈ.ટી.આર. ૬૬ (બોમ્બે)

[૮.૦] આ તમામ અરજીઓનો મહેસૂલ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી મનીષ ભટ્ટ દ્વારા ભારપૂર્વક વિરોધ કરવામાં આવે છે.

[૮.૧] મહેસૂલ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા ભારપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓ લાગુ કરીને કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ લાદવા અને કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળના હુકમ સુધી વ્યાજ લાદવાનો નિર્દેશ આપતો પસાર કરાયેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ/ઓ સંપૂર્ણપણે ન્યાયી અને યોગ્ય છે અને કાયદા અને અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર તથા સી.બી.ડી.ટી. દ્વારા તારીખ ૨૮.૦૩.૨૦૧૬ ના રોજ બહાર પાડવામાં આવેલા ઓફિસ મેમોરેન્ડમ / પરિપત્રને ધ્યાનમાં રાખીને છે.

[૮.૨] મહેસૂલ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વાસ્તવમાં ૨૦૦૧ (૨૫૨) આઈ.ટી.આર. ૧ (એસ.સી.) માં રિપોર્ટ થયેલ ઇન્કમ ટેક્સ કમિશનર, મુંબઈ વિરુદ્ધ અંજુમ એચ.

ઘાસવાલા ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ખાસ ઠેરવ્યું છે કે કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ વસૂલવું ફરજિયાત છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૧) ની જોગવાઈઓ મુજબ, કરદાતાએ એડવાન્સ ટેક્સની ચુકવણીમાં વિલંબ માટે, નાણાકીય વર્ષ પછીના એપ્રિલના ૧ લા દિવસથી શરૂ કરીને કલમ ૧૪૩(૧) હેઠળ આવકની નક્કી કરવાની તારીખ સુધી અથવા નિયમિત આકારણીની તારીખ સુધી વ્યાજ ચૂકવવું જરૂરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આમ, વિલંબ માટે, આવક નક્કી કરવાની તારીખ સુધી વ્યાજ ચુકવવાપાત્ર છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તે જ ધોરણે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ખંડ (એ) આવા આકારણી વર્ષના એપ્રિલના ૧ લા દિવસથી શરૂ થતા અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ અરજી કરવાની તારીખે પૂરા થતા સમયગાળા સાથે સંબંધિત છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ના ખંડ (બી) માં સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા નક્કી કરાયેલી વધારાની રકમ પર વ્યાજની ચુકવણી જરૂરી છે જે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળના ખુલાસા કરતાં વધુ હોય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરથી જોઈ શકાય છે તેમ, કલમ ૨૩૪બી(૨એ) હેઠળ, વ્યાજને બે ભાગમાં વિભાજિત કરવામાં આવ્યું છે એટલે કે (૧) કલમ ૨૪૫સી(૧) ની અરજીના

તબક્કા સુધી અને (૨) સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫(૧) હેઠળના ખુલાસાથી વધુ આવકની કોઈ વધારાની ગણતરીના કિસ્સામાં.

[૮.૩] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સેટલમેન્ટ કમિશન સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરતી વખતે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની જોગવાઈઓ અનુસાર તેને યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ પસાર કરી શકે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આમ જ્યારે સેટલમેન્ટ કમિશન ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પછી કેસ હાથ ધરે છે ત્યારે તેણે એડવાન્સ ટેક્સમાં વિલંબ પર ચુકવવાપાત્ર વ્યાજ સંબંધિત હાલની જોગવાઈઓની નોંધ લેવી જ પડશે, જેમાં સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈનો પણ સમાવેશ થાય છે.

[૮.૪] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કરદાતાની એવી દલીલ કે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની સમાન જોગવાઈ માત્ર ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પછી દાખલ કરાયેલી અરજીઓને જ લાગુ પડશે તે સંપૂર્ણપણે ગેરસમજભરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ધારાસભાનો હેતુ એડવાન્સ ટેક્સમાં વિલંબ પર વ્યાજ વસૂલવાનો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો કરદાતા દ્વારા દલીલ કરાયા મુજબ ધારાસભાનો હેતુ હોત તો સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી ની ઉપ-કલમ (૨એ) ના શબ્દો “કોઈપણ આકારથી

વર્ષ માટે કલમ રજપસી ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ જરૂરી અરજી ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ ના રોજ અથવા ત્યાર પછી કરવામાં આવી હોય, કરદાતા સાદું વ્યાજ ચૂકવવા માટે જવાબદાર રહેશે...” તેવા હોત. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કાયદાના સ્થાપિત સિદ્ધાંત મુજબ અધિનિયમની જોગવાઈને જેમ છે તેમ વાંચવી જરૂરી છે અને અધિનિયમમાંથી કોઈ શબ્દ ઉમેરી શકાય નહીં કે દૂર કરી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો કરદાતાની દલીલ સ્વીકારવામાં આવે તો, તે કિસ્સામાં, તે ખરેખર શબ્દો ઉમેરવા સમાન બનશે જે અસ્વીકાર્ય છે.

[૮.૫] મહેસૂલ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભદ્ર દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સેટલમેન્ટ કમિશનના વાદગ્રસ્ત નિર્ણયને બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયથી વિરુદ્ધ અને/અથવા તેનાથી ઉલટો કહી શકાય નહીં, જેવો કે અરજદારો વતી દલીલ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વાસ્તવમાં બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલી કેટલીક નિરીક્ષણોને ધ્યાનમાં રાખીને, ધારાસભાને એ સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરવી યોગ્ય લાગી કે નિયમિત આકારણીના સંદર્ભમાં, એડવાન્સ ટેક્સમાં વિલંબ પરનું વ્યાજ નક્કી કરવાની તારીખ સુધી ચુકવવાપાત્ર છે, સેટલમેન્ટ માટે જતા કરદાતા માટે પણ સમાન

જોગવાઈ લાગુ પડવી જોઈએ. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ સંદર્ભમાં જ સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ના ખંડ (એ) અને (બી) આ પરિસ્થિતિની કલ્પના કરે છે.

[૮.૬] મહેસૂલ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભદ્ર દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો અરજદારની રજૂઆત સ્વીકારવામાં આવે, તો નિયમિત આકારણી પ્રક્રિયાની સામે, જ્યાં કરદાતાએ કલમ ૨૩૪બી(૧) ની જોગવાઈઓ હેઠળ નાણાકીય વર્ષના અંત પછીના એપ્રિલના ૧ લા દિવસથી નક્કી કરવાની તારીખ સુધી એડવાન્સ ટેક્સના વિલંબ પર વ્યાજ ચૂકવવું જરૂરી છે, સેટલમેન્ટ માટે જતા કરદાતાએ એવું વ્યાજ ચૂકવવું પડશે નહીં, જો કે સ્વીકાર્યપણે ત્યાં ખાધ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ધારાસભાનો આવો હેતુ ક્યારેય હોઈ શકે નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ સંદર્ભમાં જ બોર્ડ દ્વારા આ મુદ્દો સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યો છે કે કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓ તમામ પેર્લિંગ કાર્યવાહીઓને લાગુ પડશે.

[૮.૭] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી જ્યારે એવું જણાયું કે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળ રજૂ કરેલી અરજીમાં કરદાતા દ્વારા કરવામાં આવેલા ખુલાસા અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા નક્કી કરાયેલી રકમ વચ્ચે તફાવત છે અને નક્કી

કરાયેલી વધારેલી રકમ પર ટેક્સ ચૂકવવાની વધારાની જવાબદારી છે, ત્યારે કરદાતાએ સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપડી(૪) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા ચોક્કસ રકમ નક્કી કરવાના હુકમ સુધીનું વ્યાજ ચૂકવવું પડશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અન્યથા જો અરજદારો વતી રજૂઆત સ્વીકારવામાં આવે, તો તે કિસ્સામાં, સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપસી(૧) હેઠળની અરજી અને કલમ રજપડી(૪) હેઠળના હુકમ વચ્ચેના સમયગાળા માટે વ્યાજની કોઈ જવાબદારી રહેશે નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ધારાસભાનો આવો હેતુ હોઈ શકે નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી વાદગ્રસ્ત હુકમ/ઓ સંપૂર્ણપણે ન્યાયી અને યોગ્ય છે અને આ અદાલતે તેમાં હસ્તક્ષેપ કરવાની જરૂર નથી.

[૯.૦] સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોને વિગતવાર સાંભળ્યા.

આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટે રજૂ થયેલો ટૂંકો પ્રશ્ન એ છે કે કેસના તથ્યો અને સંજોગોમાં વિદ્વાન સેટલમેન્ટ કમિશન, સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપડી(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરતી વખતે, સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપસી(૧) હેઠળ અરજી કરતી વખતે જાહેર કરાયેલી રકમ અને કલમ રજપડી(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરતી વખતે નક્કી કરાયેલી રકમ વચ્ચેના તફાવત પર સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ર૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓને

ધ્યાનમાં લીધા પછી સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ વસૂલવામાં વાજબી છે કે નહીં?

[૮.૧] અરજદારો વતી એવો કેસ છે કે કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ઘડવામાં આવી હતી અને ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ થી અમલમાં આવી હતી, તે ભૂતકાળથી લાગુ પડશે નહીં અને ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પહેલાં દાખલ કરાયેલી સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળની અરજીઓને લાગુ પડશે નહીં. અરજદારો વતી એવો પણ કેસ છે કે કલમ ૨૩૪બી ની ઉપ-કલમ (૨એ) નો ખંડ (એ) વચગાળાના સમયગાળા માટે એટલે કે કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળની અરજી અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળના હુકમ વચ્ચેના સમયગાળા માટે વ્યાજની જવાબદારી લાદે છે અને વ્યાજનો દર અને આવકવેરાની રકમ અને જેટલા સમયગાળા માટે વ્યાજની ગણતરી કરવાની છે તે પૂરી પાડીને ગણતરી પૂરી પાડે છે, તેથી તે ભૂતકાળથી લાગુ કરી શકાય નહીં. બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખીને અરજદારો વતી એવો પણ કેસ છે કે સદર નિર્ણયમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠેરવ્યા મુજબ, સેટલમેન્ટ કમિશનને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૪૫ડી(૪) હેઠળ કમિશનના હુકમની તારીખ સુધી વ્યાજ વસૂલવાની અને ગણતરી કરવાની કોઈ સત્તાક્ષેત્ર નથી અને તેથી પણ, સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) હેઠળની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી સદર

આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજની ગણતરી કરવા માટે સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત હુકમો બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયથી સંપૂર્ણપણે વિરુદ્ધ છે અને કોઈપણ સંજોગોમાં સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની સુધારેલી જોગવાઈ ભૂતકાળની અસરથી લાગુ કરવામાં આવશે નહીં અને ખાસ કરીને ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ પહેલાં રજૂ કરાયેલી અરજી સંબંધમાં.

[૮.૨] બીજી તરફ મહેસૂલ વતી એવો કેસ છે કે અંજુમ એચ ઘાસવાલા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નિરીક્ષણ કર્યું અને ઠેરવ્યું છે તેમ, સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ વસૂલવું ફરજિયાત છે. અરજદારો વતી એવો કેસ છે કે કલમ ૨૩૪બી(૧) ની જોગવાઈ મુજબ, કરદાતાએ એડવાન્સ ટેક્સની ચુકવણીમાં વિલંબ માટે, નાણાકીય વર્ષ પછીના એપ્રિલના ૧ લા દિવસથી શરૂ કરીને નિયમિત આકારણીની તારીખથી સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૧૪૩(૧) હેઠળ આવકની નક્કી કરવાની તારીખ સુધી વ્યાજ ચૂકવવું જરૂરી છે અને આમ આવક નક્કી કરવાની તારીખ સુધી વિલંબ માટે વ્યાજ ચુકવવાપાત્ર છે. તેથી, મહેસૂલ વતી એવો કેસ છે કે તે જ ધોરણે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓ છે. મહેસૂલ વતી એવો કેસ છે કે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) નો ખંડ (એ) આવા આકારણી વર્ષના એપ્રિલના ૧ લા દિવસથી શરૂ થતા અને કલમ

રજપસી(૧) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ અરજી કરવાની તારીખે પૂરા થતા સમયગાળા સાથે સંબંધિત છે અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રૂઝબી(રએ) નો ખંડ (બી) વધારાની આવક પર વ્યાજની ચુકવણીની માંગ કરે છે જે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપસી(૧) હેઠળના ખુલાસા કરતાં વધુ હોય. તેથી, મહેસૂલ વતી એવો કેસ છે કે જ્યારે સેટલમેન્ટ કમિશન ચોક્કસ રકમ નક્કી કરતો કલમ રૂઝબી(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરે છે અને સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા નક્કી કરાયેલી વધારાની રકમ કલમ રજપસી(૧) હેઠળના ખુલાસા કરતાં વધુ હોય, ત્યારે સેટલમેન્ટ કમિશન સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રૂઝબી(રએ) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રૂઝબી હેઠળ વ્યાજની ગણતરી કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં સંપૂર્ણપણે વાજબી છે.

[૧૦.૦] સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી અને નીચે જણાવેલ કારણોસર મુદ્દા પર વિચારપૂર્વક વિચારણા કર્યા પછી, અમે એવા અભિપ્રાયના છીએ કે વિદ્વાન સેટલમેન્ટ કમિશન સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રૂઝબી(રએ) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રૂઝબી હેઠળ વ્યાજની ગણતરી કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં સંપૂર્ણપણે વાજબી છે.

[૧૦.૧] શરૂઆતમાં એ નોંધવું જરૂરી છે કે વાસ્તવમાં સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપસી(૧) હેઠળ અરજી રજૂ કરતી વખતે, સંબંધિત અરજદાર પર સાચો અને યોગ્ય ખુલાસો કરવાની ફરજ લાદવામાં આવી છે. કલમ રજપ હેઠળ અરજી કરતી વખતે અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપસી(૧) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહીના તબક્કે, અરજદારે સાચો અને યોગ્ય ખુલાસો કરવો જરૂરી છે અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપસી(૧) હેઠળની અરજી સુધીના વ્યાજ સાથે આવા ખુલાસા પર કરની જવાબદારી ચૂકવવી જરૂરી છે. જો કે, ત્યારબાદ, જ્યારે સેટલમેન્ટ કમિશન સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપડી(૧) અને રજપડી(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરે છે અને એવું જણાય છે કે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપસી(૧) હેઠળ અરજી કરતી વખતે કરાયેલા ખુલાસામાં અને કલમ રજપડી(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરતી વખતે નક્કી કરાયેલી રકમમાં તફાવત છે અને તે જાહેર કરાયેલી રકમ કરતાં વધુ છે, તે કિસ્સામાં, રકમના આવા તફાવત પરના વ્યાજ અંગેનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થશે. તેથી, વાસ્તવમાં સંબંધિત અરજદાર / કરદાતા રકમના આવા તફાવત પર તે વાસ્તવમાં ચૂકવવામાં આવે ત્યાં સુધી વ્યાજ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે. જો અરજદારો વતી રજૂઆત સ્વીકારવામાં આવે, તો તે કિસ્સામાં, વચગાળાના સમયગાળા દરમિયાન એટલે કે સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપસી(૧) હેઠળના હુકમની તારીખથી અને સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપડી(૧) અથવા રજપડી(૪) હેઠળ વાસ્તવિક રકમ નક્કી થાય ત્યાં સુધી વ્યાજની કોઈ

જવાબદારી રહેશે નહીં. ઉપર નિરીક્ષણ કર્યા મુજબ સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રજપસી(૧) હેઠળ અરજી રજૂ કરતી વખતે, અરજદારે સાચો અને યોગ્ય ખુલાસો કરવો જરૂરી છે. જો અરજદારો વતી રજૂઆત સ્વીકારવામાં આવે અને વચગાળાના સમયગાળા દરમિયાન વ્યાજ વસૂલવામાં ન આવે, તો તે કિસ્સામાં, તેવા અરજદારને પ્રીમિયમ આપવા સમાન બનશે જેણે સાચો અને યોગ્ય ખુલાસો કર્યો ન હતો, જે તેણે અધિનિયમની કલમ રજપસી(૧) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશનનો સંપર્ક કરતી વખતે કરવાનો હતો. આ સંજોગોમાં પણ, સંબંધિત અરજદાર / કરદાતા સદર આઈ.ટી. એક્ટ ની કલમ રૂઝબી હેઠળ વ્યાજ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે. આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે અંજુમ એચ ઘાસવાલા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય મુજબ, કલમ રૂઝબી હેઠળ વ્યાજ વસૂલવું ફરજિયાત છે.

[૧૦.૨] હવે, અરજદારો તરફથી કરવામાં આવેલી રજૂઆત કે કલમ રૂઝબી(૨એ) ની જોગવાઈઓ ભવિષ્યલક્ષી રીતે અને માત્ર ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ ના રોજ અથવા ત્યાર પછી દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓના સંદર્ભમાં જ લાગુ પડશે, અને અરજદારો તરફથી કરવામાં આવેલી રજૂઆત કે કલમ રૂઝબી(૨એ) ને ધ્યાનમાં રાખીને સદર આવકવેરા અધિનિયમની કલમ રૂઝબી હેઠળ વ્યાજ આકારણી કરવી એ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આપેલા ચુકાદાથી વિપરીત હશે, તેમાં

કોઈ તથ્ય નથી. એ નોંધવું જરૂરી છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા અંજુમ એમ.એચ. ઘાસવાલા (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ઠરાવ્યા મુજબ, કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ આકારણી ફરજિયાત છે. જોકે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આપેલા ચુકાદાને કારણે, ધારાસભાને સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરવી યોગ્ય લાગી અને તેથી, સદર આવકવેરા અધિનિયમમાં કલમ ૨૩૪બી(૨એ) લાવવામાં આવી હતી. સદર આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૨૩૪બી અને ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓ નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૨૩૪બી. એડવાન્સ ટેક્સની ચૂકવણીમાં વિલંબ માટે વ્યાજ.—

(૧) આ કલમની અન્ય જોગવાઈઓને આધીન રહીને, જ્યાં, કોઈપણ નાણાકીય વર્ષમાં, કલમ ૨૦૮ હેઠળ એડવાન્સ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર હોય તેવો કરદાતા આવો ટેક્સ ચૂકવવામાં નિષ્ફળ ગયો હોય અથવા, જ્યાં કલમ ૨૧૦ ની જોગવાઈઓ હેઠળ આવા કરદાતા દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ એડવાન્સ ટેક્સ આંકવામાં આવેલા ટેક્સના નેવું ટકા કરતાં ઓછો હોય, તો કરદાતા આવા નાણાકીય વર્ષ પછીના ૧લી એપ્રિલથી શરૂ થઈને કલમ ૧૪૩ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ કુલ આવકની આકારણીની તારીખ સુધી અને જ્યાં નિયમિત આકારણી કરવામાં આવી હોય, ત્યાં આવી નિયમિત આકારણીની તારીખ સુધીના સમયગાળા માટે દર મહિને અથવા મહિનાના ભાગ માટે એક ટકાના દરે સાદું વ્યાજ ચૂકવવા પાત્ર રહેશે, જે આંકવામાં આવેલા ટેક્સની સમાન રકમ પર અથવા, જેવો કિસ્સો હોય તે મુજબ, ઉપરોક્ત મુજબ ચૂકવેલ એડવાન્સ ટેક્સ આંકવામાં આવેલા ટેક્સ કરતાં જેટલો ઓછો પડતો હોય તે રકમ પર રહેશે.

સ્પષ્ટીકરણ ૧.—આ કલમમાં, “આંકવામાં આવેલ ટેક્સ” એટલે કલમ ૧૪૩ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ નક્કી કરાયેલી કુલ આવક પરનો ટેક્સ અને જ્યાં નિયમિત આકારણી કરવામાં આવી હોય, ત્યાં આવી નિયમિત આકારણી હેઠળ નક્કી કરાયેલી કુલ આવક પરનો ટેક્સ, જેમાં નીચે મુજબની રકમો ઘટાડવામાં આવશે,—

(i) પ્રકરણ XVII ની જોગવાઈઓ અનુસાર સ્રોત પર કાપવામાં આવેલ અથવા એકત્રિત કરવામાં આવેલ કોઈપણ ટેક્સ, જે આવી કપાત કે એકત્રિકરણને આધીન છે અને જેને આવી કુલ આવકની ગણતરીમાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો છે;

(ii) ભારત બહારના કોઈપણ દેશમાં ચૂકવવામાં આવેલા ટેક્સના કારણે કલમ ૮૦ હેઠળ મળવાપાત્ર ટેક્સની કોઈ રાહત;

(iii) તે કલમમાં દર્શાવેલ ભારત બહારના ચોક્કસ વિસ્તારમાં ચૂકવવામાં આવેલા ટેક્સના કારણે કલમ ૮૦એ હેઠળ મળવાપાત્ર ટેક્સની કોઈ રાહત;

(iv) ભારત બહારના દેશમાં ચૂકવેલા ટેક્સના હિસાબે ચૂકવવાપાત્ર ભારતીય આવકવેરામાંથી કલમ ૮૧ હેઠળ મળવાપાત્ર કોઈ કપાત; અને

(v) કલમ ૧૧૫જેએએ અથવા કલમ ૧૧૫જેડી ની જોગવાઈઓ અનુસાર સરભર કરવા માટે મળવાપાત્ર કોઈપણ ટેક્સ ક્રેડિટ.

સ્પષ્ટીકરણ ૨.—જ્યાં, આકારણી વર્ષના સંદર્ભમાં, કલમ ૧૪૭ અથવા કલમ ૧૫૩એ હેઠળ પ્રથમ વખત આકારણી કરવામાં આવી હોય, તો આ રીતે કરવામાં આવેલી આકારણીને આ કલમના હેતુઓ માટે નિયમિત આકારણી ગણવામાં આવશે.

સ્પષ્ટીકરણ ૩.—સ્પષ્ટીકરણ ૧ માં અને ઉપ-કલમ (૩) માં, “કલમ ૧૪૩ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ નક્કી કરાયેલી કુલ આવક પરનો ટેક્સ” માં કલમ ૧૪૩ હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર વધારાના આવકવેરાનો, જો કોઈ હોય તો, સમાવેશ થશે નહીં.

(૨) જ્યાં, કલમ ૧૪૩ ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ કુલ આવકની આકારણીની તારીખ પહેલાં અથવા નિયમિત આકારણી પૂર્ણ થાય

તે પહેલાં, કરદાતા દ્વારા કલમ ૧૪૦એ હેઠળ અથવા અન્યથા ટેક્સ ચૂકવવામાં આવે છે,—

(i) આ કલમની અગાઉની જોગવાઈઓ અનુસાર ટેક્સ આ રીતે ચૂકવવામાં આવે તે તારીખ સુધી વ્યાજની ગણતરી કરવામાં આવશે, અને આ કલમ હેઠળ આકારણીપાત્ર વ્યાજ સામે કલમ ૧૪૦એ હેઠળ ચૂકવેલ વ્યાજ, જો કોઈ હોય તો, ઘટાડવામાં આવશે;

(ii) ત્યારબાદ, ઉપરોક્ત દરે વ્યાજની ગણતરી એ રકમ પર કરવામાં આવશે જે રકમ દ્વારા આ રીતે ચૂકવવામાં આવેલ ટેક્સ અને ચૂકવવામાં આવેલ એડવાન્સ ટેક્સ ભેગા મળીને આંકવામાં આવેલા ટેક્સ કરતાં ઓછા પડતા હોય.

૨૩૪બી

(૨એ)(એ) જ્યાં કોઈપણ આકારણી વર્ષ માટે કલમ ૨૪૫સી ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ અરજી કરવામાં આવી હોય, ત્યાં કરદાતા આવા આકારણી વર્ષની ૧લી એપ્રિલથી શરૂ થઈને આવી અરજી કરવાની તારીખ સુધીના સમયગાળા માટે દર મહિને અથવા મહિનાના ભાગ માટે એક ટકાના દરે સાદું વ્યાજ ચૂકવવા પાત્ર રહેશે, જે તે ઉપ-કલમમાં દર્શાવેલ આવકવેરાની વધારાની રકમ પર રહેશે;

(બી) જ્યાં કોઈપણ આકારણી વર્ષ માટે કલમ ૨૪૫ડી ની ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશનના હુકમના પરિણામે, કલમ ૨૪૫સી ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળની અરજીમાં જાહેર કરવામાં આવેલી કુલ આવકની રકમમાં વધારો થાય છે, ત્યાં કરદાતા આવા આકારણી વર્ષની ૧લી એપ્રિલથી શરૂ થઈને આવા હુકમની તારીખ સુધીના સમયગાળા માટે દર મહિને અથવા મહિનાના ભાગ માટે એક ટકાના દરે સાદું વ્યાજ ચૂકવવા પાત્ર રહેશે, જે રકમ આવા હુકમના આધારે નક્કી કરાયેલી કુલ આવક પરના ટેક્સ અને કલમ ૨૪૫સી ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ દાખલ કરાયેલી અરજીમાં જાહેર કરાયેલી કુલ આવક પરના ટેક્સ વચ્ચેના તફાવત કરતાં વધુ હોય;

(સી) જ્યાં, કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ (ડબી) હેઠળના હુકમના પરિણામે, ખંડ (બી) હેઠળ જે રકમ પર વ્યાજ ચૂકવવાપાત્ર હતું તે રકમમાં વધારો કે ઘટાડો કરવામાં આવ્યો હોય, જેવો કિસ્સો હોય તે મુજબ, વ્યાજમાં તદનુસાર વધારો કે ઘટાડો કરવામાં આવશે;”

[૧૦.૩] વ્યાજની આકારણી / વ્યાજની ગણતરી માત્ર આવકવેરા અધિનિયમની કલમ રજપડી(૪) હેઠળના હુકમના તબક્કે અને કલમ રજપ હેઠળની યોગ્ય પ્રક્રિયાને અનુસર્યા પછી, જ્યારે વાસ્તવિક રકમ નક્કી કરવામાં આવે ત્યારે જ ઉદ્ભવશે. તેથી, સંબંધિત તારીખ એ હશે કે જે તારીખે સેટલમેન્ટ કમિશન આવકવેરા અધિનિયમની કલમ રજપડી(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરે છે. આથી, ટ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાને ધ્યાનમાં લેતા, ધારાસભાને સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરવી યોગ્ય લાગી કે નિયમિત આકારણીના સંદર્ભમાં, એડવાન્સ ટેક્સ ચૂકવવામાં વિલંબ પરનું વ્યાજ આકારણીની તારીખ સુધી ચૂકવવાપાત્ર છે, તેવી જ જોગવાઈ સેટલમેન્ટ માટે જતા કરદાતાને પણ લાગુ પડવી જોઈએ. આ સંદર્ભમાં કલમ ર૩૪બી(૨એ) ના ખંડ (એ) અને (બી) આવી પરિસ્થિતિની કલ્પના કરે છે. મહેસૂલ વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન કાઉન્સિલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા યોગ્ય રીતે રજૂઆત કરવામાં આવી છે તેમ, જો કરદાતાની રજૂઆત સ્વીકારવામાં આવે, તો સામાન્ય આકારણી પ્રક્રિયા સામે, જ્યાં કરદાતાએ કલમ ર૩૪બી(૧) ની જોગવાઈઓ હેઠળ એડવાન્સ ટેક્સની વિલંબિત ચૂકવણી પર નાણાકીય વર્ષ પૂરું થયા પછીના ૧લી એપ્રિલથી આકારણીની તારીખ સુધી વ્યાજ ચૂકવવું જરૂરી છે, ત્યારે

સેટલમેન્ટ માટે જતા કરદાતાને આવી ક્ષતિ હોવા છતાં આપું વ્યાજ ચૂકવવું પડશે નહીં. ધારાસભાનો આવો આશય ક્યારેય હોઈ શકે નહીં. આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે આ જ સંદર્ભમાં બોર્ડ દ્વારા સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરવામાં આવી છે કે કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈઓ ૦૧.૦૬.૨૦૧૫ ના રોજ પડતર તમામ પડતર કાર્યવાહીઓને લાગુ પડશે. સીબીડીટીએ આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૧૧૮ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને આ સ્પષ્ટતા કરતું પરિપત્ર બહાર પાડ્યું છે. ઉપરોક્ત તથ્યો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં લેતા, અરજદારો વતી કરવામાં આવેલી એ રજૂઆત કે કલમ ૨૩૪બી(૨એ) ની જોગવાઈ ભવિષ્યલક્ષી રીતે (અથવા ભૂતલક્ષી અસરથી) લાગુ થશે, તે સંપૂર્ણપણે ગેરસમજભરી છે. ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૨૩૪બી હેઠળની જવાબદારી, જે ફરજિયાત છે, તે પહેલાથી જ અસ્તિત્વમાં હતી જેને કલમ ૨૩૪બી(૨એ) દ્વારા સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની અરજીના સંદર્ભમાં વધુ સ્પષ્ટ કરવામાં આવી હતી. તેથી, અરજદારો વતી કરવામાં આવેલી એ રજૂઆત કે કલમ ૨૩૪બી(૨એ) દ્વારા નવી જવાબદારી ઉભી થશે અને તેથી તેને ભૂતલક્ષી અસરથી લાગુ કરી શકાય નહીં, તેમાં કોઈ તથ્ય નથી. પુનરાવર્તનના ભોગે પણ, ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૨૩૪બી અસ્તિત્વમાં હતી જ, જોકે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના બ્રિજ લાલ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આપેલા ચુકાદાને ધ્યાનમાં રાખીને બાબતો સ્પષ્ટ કરવી જરૂરી હતી અને એટલા માટે ધારાસભા આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૨૩૪બી(૨એ) લાવવામાં

આવી, જે સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલી વધારાની રકમ પર વ્યાજ ચૂકવવાની આવશ્યકતા ઊભી કરે છે જે કલમ રજપસી(૧) હેઠળના ખુલાસા કરતાં વધુ હોય.

[૧૦.૪] આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ર૩૪બી(૨એ) હેઠળ વ્યાજને બે ભાગમાં વિભાજિત કરવામાં આવ્યું છે એટલે કે (૧) કલમ રજપસી(૧) ની અરજીના તબક્કા સુધી અને (૨) આવકવેરા અધિનિયમની કલમ રજપસી(૧) હેઠળના ખુલાસાથી વધારાની આવકની કોઈ આકારણી થાય તે કિસ્સામાં. ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, જે અરજદારો વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆત સ્વીકારવામાં આવે, તો તેવા કિસ્સામાં, આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ર૩૪બી જે ફરજિયાત હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું છે તે હોવા છતાં, સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા નક્કી કરાયેલી વધારાની રકમ જે કલમ રજપસી(૧) હેઠળના ખુલાસા કરતાં વધુ હોય તેના પર કોઈ વ્યાજની જવાબદારી રહેશે નહીં. સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા નક્કી કરાયેલી વધારાની રકમ પર વ્યાજ ન વસૂલવાનો ધારાસભાનો આશય હોઈ શકે નહીં. ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ અને તેમાં કોઈ વિવાદ થઈ શકે નહીં કે સેટલમેન્ટ કમિશનનો સંપર્ક કરતી વખતે, તેણે સાચો અને સચોટ ખુલાસો કરવો પડશે. વર્તમાન અરજીઓમાં જે પરિસ્થિતિ ઊભી થઈ છે તે ત્યારે જ ઊભી થઈ છે જ્યારે આવકવેરા અધિનિયમની કલમ રજપસી(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરતી વખતે વાસ્તવિક

રકમ નક્કી કરવામાં આવી ત્યારે જણાયું કે તે રકમ કલમ રજપસી(૧) હેઠળ અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા ખુલાસા કરતાં વધુ છે. જો કરદાતાએ સાચો અને સચોટ ખુલાસો કર્યો હોત અને ત્યારબાદ કલમ રજપડી(૪) હેઠળ આકારણી કરીને હુકમ પસાર કરવા પર નક્કી કરાયેલી રકમ કલમ રજપસી(૧) હેઠળના ખુલાસા સમયે જાહેર કરેલી રકમ કરતાં વધુ ન હોત, તો આવી પરિસ્થિતિ ઊભી થઈ ન હોત. સંજોગો અનુસાર, અરજદારો વતી કરવામાં આવેલ એ દાવો સ્વીકારી શકાય નહીં કે તેઓ કલમ રજપડી(૪) હેઠળના હુકમની તારીખ સુધીની વધારાની રકમ પર વ્યાજ ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી.

[૧૦.૫] હવે, અરજદારો વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન કાઉન્સિલ દ્વારા જે.કે. સિન્થેટિક્સ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર મૂકવામાં આવેલા વિશ્વાસનો સવાલ છે, તો કેસના તથ્યો અને સંજોગોમાં, સદર ચુકાદો હાથ પરના કેસના તથ્યોને લાગુ પડશે નહીં. ઉપરોક્ત ચુકાદામાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત રાજસ્થાન સેલ્સ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૧૧બી હેઠળ અણચૂકવેલી ટેક્સની રકમ પર વ્યાજ ચૂકવવાની જવાબદારી પર વિચારણા કરી રહી હતી. રાજસ્થાન સેલ્સ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૧૧બી પર વિચારણા કરતા, ૧૯૭૯ ના સુધારા પહેલાં, સદર અધિનિયમની કલમ ૭ હેઠળ રિટર્ન ફાઇલ કરવાની તારીખથી આખરી આકારણી પર મળેલ અણચૂકવેલી ટેક્સની રકમ પર વ્યાજ ચૂકવવાની ક્યાંય જોગવાઈ ન હતી, માનનીય સર્વોચ્ચ

અદાલતે ઠરાવ્યું કે સુધારો ભવિષ્યલક્ષી રીતે લાગુ થશે. આ સંજોગોમાં, સદર ચુકાદો હાથ પરના કેસના તથ્યોને લાગુ પડશે નહીં. તે જ રીતે, આ અદાલતનો ટાટા ટેલિસર્વિસીસ (ઉપરોક્ત) ના કેસનો ચુકાદો અને પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટનો સુષમા સક્સેના (ઉપરોક્ત) ના કેસનો ચુકાદો અને કલકત્તા હાઈકોર્ટનો રામ કુમાર અગ્રવાલા એન્ડ બ્રધર્સ (ઉપરોક્ત) ના કેસનો ચુકાદો હાથ પરના કેસના તથ્યોને લાગુ પડશે નહીં, ખાસ કરીને જ્યારે, ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, અંજુમન એચ. ઘાસવાલા (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યા મુજબ કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ આકારણી ફરજિયાત છે.

[૧૦.૬] આ તબક્કે ઇન્કમ ટેક્સ કમિશનર, મુંબઈ વિ. દામાણી બ્રધર્સ (2003) ૩ SCC 86 માં નોંધાયેલા કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાનો સંદર્ભ આપવો જરૂરી છે. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષના પ્રશ્નોમાંથી એક પ્રશ્ન એ હતો કે શું સેટલમેન્ટ કમિશન આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૨૪૫ડી(જ) હેઠળ તેના ક્ષેત્રાધિકારનો ઉપયોગ કરતી વખતે કલમ ૨૨૦(૨) સાથે વાંચવામાં આવતી કલમ ૨૩૪એ હેઠળનું વ્યાજ માફ કરવા અથવા ઘટાડવા માટે સક્ષમ છે? કલમ ૨૪૫ હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા અનુસરવામાં આવતી સમગ્ર યોજના અને પ્રક્રિયાને ધ્યાનમાં લીધા પછી, ખાસ કરીને કલમ ૨૪૫ડી હેઠળ હુકમ પસાર કરતી વખતે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૯ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે અને ઠરાવ્યું છે:

“૯. અંજુમના કેસમાં (ઉપરોક્ત) તારણો નીચે મુજબ સારાંશિત કરી શકાય છે.

(૧) કમિશનને કલમ ૨૪૫ડી(૪) અને (૬) હેઠળની તેની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, અધિનિયમની કલમ ૧૧૯ હેઠળ બોર્ડ દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૨૩ મે, ૧૯૯૬ ના નોટિફિકેશન પરિપત્રો હેઠળ રાહત આપવાની હદ સિવાય, કલમ ૨૩૪એ, ૨૩૪બી અને ૨૩૪સી હેઠળ કાયદાકીય રીતે ચૂકવવાપાત્ર વ્યાજ ઘટાડવાની અથવા માફ કરવાની સત્તા નથી. બોર્ડના પરિપત્રોમાંથી મેળવેલી સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કમિશન બોર્ડના તાબેદાર તરીકે કાર્ય કરતું નથી પરંતુ સેટલમેન્ટની પ્રક્રિયામાં કરદાતાના લાભ માટે પરિપત્રોની શિથિલ જોગવાઈઓને લાગુ કરશે.

(૨) કલમ ૨૩૪એ, ૨૩૪બી અને ૨૩૪સી જેવી ફરજિયાત જોગવાઈઓ હેઠળ બાકી વ્યાજનો સેટલમેન્ટમાં સમાવેશ કરવો પડશે.

(૩) જ્યાં પણ આ અધિનિયમમાં કોઈપણ ચોક્કસ પરિસ્થિતિમાં કોઈપણ ચોક્કસ પ્રાધિકારી દ્વારા વ્યાજ માફ કરવાની અથવા ઘટાડવાની સત્તા વાપરવાની પરિકલ્પના કરવામાં આવી છે, ત્યાં કલમ ૧૩૯(૮), ૨૧૫(૪), ૨૧૬ અને કલમ ૨૨૦(૨એ) ની જેમ કરવામાં આવી છે.

(૪) ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૧૯૮૭ પહેલાં, વ્યાજ લાદવા સંબંધિત સંબંધિત કલમોમાં 'may' (શકે છે) પદસમૂહનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો પરંતુ ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૧૯૮૭ માં લાવવામાં આવેલ ફેરફાર એ સ્પષ્ટ સંકેત છે કે ધારાસભાનો આશય કાયદાકીય વ્યાજની વસૂલાતને ફરજિયાત બનાવવાનો હતો. 'shall' (પડશે/રહેશે) પદસમૂહનો ઉપયોગ હેતુપૂર્વક કરવામાં આવ્યો છે.”

[૧૦.૭] કલમ ૨૪૫ડી ની ઉપ-કલમ (૪) મુજબ, રેકૉર્ડ્સ અને ઉપ-કલમ

(૧) હેઠળ મળેલા કમિશનરના અહેવાલ અને ઉપ-કલમ (૩) હેઠળ મળેલા

કમિશનરના અહેવાલની, જો કોઈ હોય તો, તપાસ કર્યા પછી અને અરજદારને અને કમિશનરને રૂબરૂમાં અથવા આ વતી વિધિવત અધિકૃત પ્રતિનિધિ દ્વારા સાંભળવાની તક આપ્યા પછી, અને તેની સમક્ષ મૂકવામાં આવે તેવા અથવા તેના દ્વારા મેળવવામાં આવેલ વધુ પુરાવાઓની તપાસ કર્યા પછી, સેટલમેન્ટ કમિશન, આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર, અરજીમાં આવરી લેવાયેલ બાબતો અને કેસને લગતી અન્ય કોઈપણ બાબત જે અરજીમાં આવરી લેવામાં આવી નથી પરંતુ ઉપ-કલમ (૧) અથવા ઉપ-કલમ (૩) હેઠળ કમિશનરના અહેવાલમાં ઉલ્લેખિત છે તેના પર યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ પસાર કરી શકે છે. કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ (૬) પૂરી પાડે છે કે ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ પસાર કરાયેલ દરેક હુકમ સેટલમેન્ટની સૂચનાઓ પૂરી પાડશે જેમાં ટેક્સ, પેનલ્ટી અથવા વ્યાજ પેટે કોઈ માંગણી, સેટલમેન્ટ હેઠળ બાકી રહેતી કોઈપણ રકમ જે રીતે ચૂકવવામાં આવશે તે અને સેટલમેન્ટને અસરકારક બનાવવા માટેની અન્ય તમામ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. સંજોગો અનુસાર, જ્યારે કલમ રજપડી(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરીને રકમ નક્કી કરવામાં આવે અને આ રીતે નક્કી કરાયેલી રકમ સેટલમેન્ટ કમિશનમાં જાહેર કરાયેલી રકમ કરતાં વધુ હોય, તો તેવા કિસ્સામાં, સેટલમેન્ટ કમિશન વ્યાજનો હુકમ પસાર કરવા માટે અધિકૃત છે. ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, કલમ ર૩૪બી હેઠળનું વ્યાજ ફરજિયાત છે.

[૧૧.૦] ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલ કારણોસર, આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૨૪૫સી(૧) હેઠળ દાખલ કરાયેલી અરજીઓ પર વિચાર કરતી વખતે કલમ ૨૩૪બી હેઠળ વ્યાજ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવા બાબતના વિજ્ઞાન સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ આક્ષેપિત હુકમ/હુકમો સામેના વાંધાઓ નિષ્ફળ જાય છે અને તે રદ કરવા પાત્ર છે અને તદનુસાર, રદ કરવામાં આવે છે.

સહી/ –

(એમ. આર. શાહ, ન્યાયમૂર્તી)

સહી/ –

(બી. એન. કારીયા, ન્યાયમૂર્તી)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.